Approaching the New Year with the Sfas Emes

Shiur #2: אני לדודי ודודי לי

Leora Balinsky

שפת אמת, דברים, לחודש אלול, י״ב

תרס"א

על חודש אלול רמזו הפסוק "אני לדודי ודודי לי" ר"ת אלול.

דהנה בר"ח אלול נתרצה הקב"ה לישראל במ' ימים האחרונים. ונתגלה הי"ג מדות. כמ"ש (שמות לד:י) "הנה אנכי כורת ברית" וזה הי' ע"י התעוררות התשובה של בנ"י וכן לעולם יש התגלות הי"ג מדות בימים האלה לבנ"י בכח התעוררות התשובה.

דהנה עיקר גילוי הי"ג מדות הם בתשרי כדאיתא בזוה"ק בשביעאה. והוא בחי' בהמצאו (ישעיה נה:ו) שמצד שאז נברא העולם מתגלה ידו הפשוטה לקבל שבים להמציא עצמו להנבראים במדותיו הטובים.

אבל באלול ההתגלות בכח התעוררות בנ"י וזהו אני לדודי. ודודי לי היא בתשרי שכפי התעוררות באלול כך זוכין בתשרי. ובאמת כמו שבנ"י קדמו לעולם. כן צריך להיות תמיד שבר"ה נתחדש הבריאה ובנ"י מקדימין באלול שהם קודמין להתחדשות הבריאה. וצריך איש ישראל להתחזק באלה המ' יום שקרבנו הקב"ה ברצון כי לוחות הראשונות היו בחי' הבחירה בבנ"י. ובאחרונות בחי' התקרבות כמ"ש (שמות לד: התקרבות כמ"ש (תהילים סה:ה) "תבחר ותקרב". ומ"מ עיקר הברית הי' באחרונות כמ"ש (שמות לד: י) "אנכי כורת ברית" אנכי היא התורה ולפי שהאחרונות היו הלוחות מלמטה והכתב מלמעלה ה"ז כריתות ברית והתקרבות התחתונים לעליונים וזה הברית שהגם שנתרחקנו ממדרגה הראשונה עכ"ז כרת ברית אתנו. ובאמת קודם החטא כ' (תהלים פב:ו) "בני עליון כולכם. ואח"כ הי' בבחי' כריתות ברית כנ"ל:

2) שיר השירים ו:ג

אַנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הַרֹעֵה בַּשׁוֹשַׁנִּים: {٥}

I am my beloved's, and my beloved is mine: he feeds among the lilies.

<u>3) שמות לד:י</u>

וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְךְ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הַעַם אֲשֶׁר־אַתַּה בִקְרָבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יקוק כִּי־נוֹרַא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֵׂה עִמַּךְ:

[God] said: I hereby make a covenant. Before all your people I will work such wonders as have not been wrought on all the earth or in any nation; and all the people who are with you shall see how awesome are GOD's deeds that I will perform for you.

<u>4) זוהר ח"ב, קעז ע"א</u>

בְּזִמְנָא דְּמָטָא תִּשְׁבֵי, יַרְחָא שְׁבִיעָאָה, מִשְׁתַּכְחֵי (ירחי) אָלֵּין תְּרֵיסַר (ס"א תליסר) בְּעַלְמָא עִלָּאָה בּזִמְנָא דְּמָטָא תִּשְׁבִי, יַרְחָא שְׁבִיעָאָה, מִשְׁתַּרְחֵי (ירחי) אָלֵּין תְּרֵיסַר (ס"א תליסר) תַּרְעֵי דְּרַחֲמִי, בְּהַהוּא זִמְנָא (ישעיה נה) "דְּרְשׁוּ יִיֶּ' בְּהָמָּצְאוֹ" כְּתִּיב. At the time of the arrival of Tishrei, the seventh month, those thirteen (months) appear in the supernal world and the thirteen gates of Mercy open, at that time "Seek God when he may be found" (Isaiah 55:6)

5) ישעיהו נה: ו

דָּרְשׁוּ יקוק בָּהָמָּצְאוֹ קְרָאֻהוּ בְּהִיוֹתוֹ קַרוֹב:

Seek GOD when He may be found, Call out while [God] is near.

Bereshit Rabbah 1:4

"In the beginning, God created" - six items preceded the creation of the world; some of them were [actually] created, and some of them God contemplated creating, [though He did not actually do so]. The Torah and the Throne of Glory were created... The patriarchs, Israel, the Temple, and the name of the messianic king - God contemplated creating them [before the world, but did not]... Israel, from where is it derived? "Remember Your congregation, that You acquired from old times" (Psalms 74:2)... Rabbi Ahava ben Rabbi Ze'eira said: Repentance as well, as it is stated: "Before the birth of mountains" (Psalms 90:2), and at that same time, "You bring man down until he is crushed, [and then You say: Return, sons of man]" (Psalms 90:3). Rabbi Huna and Rabbi Yirmeya said in the name of Rabbi Shmuel bar Rabbi Yitzhak: The contemplation about [creating] Israel preceded all other things. This is analogous to a king who married a noblewoman, but did not have a son from her. Once the king was found passing in the marketplace. He said: 'Take this ink and inkwell for my son.' Everyone was saying: 'He has no son and yet he says: Take this ink and inkwell for my son?' Then they said: 'The king is a great astrologer, had it not been that he is destined to beget a son from her, he would not have said: Take this ink and inkwell for my son.' So, too, had it not been that the Holy One blessed be He foresaw that after twenty-six generations Israel was destined to receive the Torah, He would not have written in the Torah: "Command the children of Israel"; "speak to the children of Israel."

'ד: א':ד' (6

בָּרָאשִׁית בַּרָא אֱלֹקִים, שִׁשַּׁה דְבַרִים קַדְמוּ לָבָרִיאַת הַעוֹלָם, יֵשׁ מֵהֶן שַּנָבָרָאוּ, וְיֵשׁ מֵהֵן שֵׁעַלוּ בַּמַחַשְׁבָה לָהָבַּרָאוֹת. הַתּוֹרָה וְהַכָּסֵא הַכַּבוֹד, נבראו. ... האבות וישראל ובית הַמְּקְדָשׁ וּשָׁמוֹ שֵׁל מַשִּׁיחַ, עַלוּ בַּמַחֲשָׁבָה לְהִבָּרְאוֹת...יִשְׂרָאֵל מִנַּיִן, שַנֵאַמַר (תהלים עד, ב): זכר עַדַתְּדְּ קָנִיתָ קֶדֶם... רַבִּי אַהַבָה בְּרַבִּי זְעִירָא אָמַר אַף הַתִּשׁוּבָה, שֵׁנָאֱמַר (תהלים צ, ב): בַּטֶרֵם הָרִים יֻלָּדוּ, וְאוֹתָה הַשָּׁעָה תַשֶׁב אֵנוֹשׁ עַד דְּכָּא וגו'...רַבִּי הוּנָא וַרַבִּי יַרְמִיַה בַּשָׁם רַבִּי שַׁמוּאֵל בַּר רַבִּי יִצְחַק אַמִרוּ, מַחִשַבְתַּן שֵל יִשְרַאֵל קַדְמָה לְכָל דַּבָר, מַשָּׁל לְמֵלֵךְ שֵׁהָיָה ַנְשׂוּי לְמַטָרוֹנָה אֲחַת, וַלֹא הַיָּה לוֹ מְמֵנָה בֶּן, פַּעַם אַחַת נִמְצָא הַמֵּלֵךְ עוֹבֶר בַּשׁוּק, אָמַר טִלוּ מִילָנִין וִקַּלְמִין זוֹ לְבָנִי, וָהָיוֹ הַכֹּל אוֹמָרִין, בֵּן אֵין לוֹ וָהוּא אוֹמֵר טָלוּ מִילַנִין וְקַלְמִין זוֹ לְבָנִי, חַזָרוּ וְאַמְרוּ הַמֵּלֶךְ אַסְטָרוֹלוֹגוּס נָדוֹל הוּא, אַלּוּלֵי שַׁצַפַה הַמֵּלֶךְ שַהוּא עָתִיד לְהַעֲמִיד מִמֵּנָּה בֵּן לֹא הַיַה אוֹמֵר טָלוּ מִילָנִין וְקַלְמִין לְבִנִי. כַּךְ אַלּוּלֵי שַׁצַפָּה הַקַּדוֹשׁ בַּרוּךְ הוּא שַאַחַר עֵשָׂרִים וִשִּׁשָּׁה דוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל עֲתִידִין לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, לֹא הַיַה כּוֹתֵב בַּתּוֹרָה צַו אֵת בִּנֵי יִשְׂרָאֵל, דַּבֵּר אַל בָּנֵי יִשְׂרָאֵל.

7) תהילים ס:ה:ה

ָאַשְׁרֵי תִּבְחַר וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חֲצֶרֶיךָ נִשְׂבְּעָה בְּטוּב בֵּיתֶךְ קְדשׁ הֵיכָלֶךְ:

Happy is the one You choose and bring near to dwell in Your courts; may we be sated with the blessings of Your house, Your holy temple.

<u>8) שבת קה ע"א</u>

ַרַבִּי יוֹחָנָן דִּידֵיהּ אָמַר: ״אָנֹכִי״, נוֹטָרִיקוֹן: אֲנָא נַפְשִׁי כְּתַבִית יְהַבִּית. רַבָּנַן אָמְרִי: אֲמִירָה נְעִימָה כְּתִיבָה יְהִיבָה. אִיכָּא דְּאָמְרִי ״אָנֹכִי״ לְמַפְרֵע: יְהִיבָה כְּתִיבָה נֶאֱמָנִין אֲמֶרֶיהָ.

Rabbi Yoḥanan himself said that the word anokhi that begins the Ten Commandments is an abbreviation for: I myself wrote and gave [ana nafshi ketivat yehavit]. The Rabbis said it is an abbreviation for: A pleasant statement was written and given [amira ne'ima ketiva yehiva]. Some say the word anokhi can be interpreted backwards: It was written, it was given, its statements are faithful [yehiva ketiva ne'emanim amareha]

9) תהילים פב: ו

ָאַנִי־אָמַרְתִּי אֱלֹקִים אַתָּם וּבְנֵי עֵלְיוֹן כֵּלְּכֶם:

I had said, You are angels, all of you sons of the most High;

10) שמות ל"ד

(א) וַיֹּאמֶר יקוק אֱל־מֹשֶׁה פַּסַל־לְךָ שָׁנַי־לְחִת אַבָנִים כַּרָאשׁנִים וְכַתַבְתִּי' עַל־הַלְּחֹת אַת־הַדְּבַּרִים אֲשֵׁר הִיוַ עַל־הַלַּחִת הַרְאשׁנִים אַ**שֵׁר שִׁבַּרְתַּ: (ב)** וַהְיֵה נָכוֹן לְבַּקֵר וְעַלְיתַ בַבּקֹר אָל־הַר סִינִּי וְנְצַבְתַּ לֵי שָׁם עַל־רָאשׁ הַהַר: (ג) וָאִישׁ' לְאֹ־יַעֲלֶה עָמַּדְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרֵא בְּכַל־הַהַר ַנָם־הַצֹּאַן וְהַבָּקָר' אַל־יַרְעוֹּ אֱל־מִוּל הַהַר הַהְוּא: (ד) וַיִּפַסֿל שָנִי־לְחֹת אַבַנִים כַּרְאשׁנִים וַיַּשָׁבֶּם משָׁה בַבּקֶר וַיַּעָל אֵל־הַר סִינִי כַּאֲשֵׁר צְוַה יקוק אֹתוֹ וַיָּקָח בִּיַדוֹ שָׁנֵי לְחַת אַבַנִים: (ה) וַיַּרֵד יקוק בַּעַבָּן וַיִּתְיַצֵב עִמוֹ שָם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יקוק: (ו) ויעבר יקוק | על־פּניוֹ ויקרא יקוק | יקוק אַל רַחוּם וְחַנּוּן אַרַךְ אַפַּיָם וְרַב־חֵסֶד וַאַמַת: (ז) ֹנצר חַסֶד לָאַלְפִּים נֹשָא עוֹן וַפַשַע וַחַטַאָה וְנַקָּה לָא יְנַלֶּה פֹּקָד ו עֵוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בָּנֵי בַנִּים עַל־שַׁלַשִׁים וַעַל־רְבַּעִים: (ח) וַיִּמַהַר משַׁה וַיָּקָד אָרָצָה וַיִּשָׁתַחוּ: (ט) וַיֹּאמֵר אָם־נַא מַצַּאתִי חן בעיניד אדני ילדינא אד-ני בקרבנו כי עַם־קשָה־ערָף הוא וְסַלַחָתַ לַעֵונֵנוּ וּלְחַטַאתֵנוּ ונחלתנו: (י) וַיֹּאמֶר הָנָה אַנֹכִי כֹּרֶת בַּרִית נגד כַּל־עַמַדְ אַעשה נִפַּלַאֹת אַשר לא־נבראוּ בַכַל־הַאַרִץ וּבַכַל־הַגּוֹיִם וְרַאָה כַל־הַעָּם אַשַׁר־אַתָּה בִקְרַבּוֹ אֵת־מַצַשַׂה יקוק כִּי־נוֹרָא הוא אשר אני עשה עמך:

Exodus 34

(1) And the Lord said to Moshe, Hew for thyself two tablets of stone like the first: and I will write upon these tablets the words that were on the first tablets, which thou didst break. (2) And be ready in the morning, and come up in the morning to mount Sinay, and present thyself there to me on the top of the mountain. (3) And no man shall come up with thee, neither let any man be seen throughout all the mountain; neither let the flocks nor herds feed before that mountain. (4) And he hewed two tablets of stone like the first; and Moshe rose up early in the morning, and went up to mount Sinay, as the Lord had commanded him, and took in his hand the two tablets of stone. (5) And the Lord descended in the cloud, and stood with him there, and proclaimed the name of the Lord. (6) And the Lord passed by before him, and proclaimed, The Lord, The Lord, mighty, merciful and gracious, longsuffering, and abundant in love and truth, (7) keeping troth to thousands, forgiving iniquity, and transgression, and sin, but who will by no means clear the guilty; punishing the iniquity of the fathers on the children, and on the children's children, to the third and to the fourth generation. (8) And Moshe made haste, and bowed his head toward the earth, and worshipped. (9) And he said, If now I have found favour in thy sight, O Lord, let my Lord, I pray thee, go among us; for it is a stiffnecked people; and pardon our iniquity and our sin, and take us for thy inheritance. (10) And he said, Behold, I make a covenant: before all thy people I will do marvels, such as have not been done in all the earth, nor in any nation: and all the people among whom thou art shall see the work of the Lord that I will do with thee, that it is tremendous.